

Hoe veilig is het sportklimaat in ons land voor homoseksuelen sporters?

ROLMODELLEN GEZOCHT!

Het Nederlandse kabinet wil dat maatschappelijke organisaties en homo-organisaties samen werken aan beter begrip en meer sociale acceptatie van homoseksualiteit in de samenleving. Dat moet ervoor zorgen dat homoseksuelen, lesbische, biseksuele of transgender sporters (HLBT-sporters) uit durven te komen voor hun seksuele oriëntatie, zonder dat dit consequenties heeft. Dit op basis van grondbeginselen als solidariteit, verbod op discriminatie, respectvolle omgang met elkaar, zelfbeschikking en gelijke kansen (OCW, 2007). Trinko Keen verwoordde het in september 2009 helder in de Gay krant: "Het gaat om sociale acceptatie. Om mensen en de strijd die zij moeten voeren. Iedereen hoort aan acceptatie een bijdrage te leveren, in de maatschappij en in de sportwereld, als sporter en als niet-sporter. (...) Ik wil ook graag mezelf kunnen zijn en kunnen sporten in een vrije sfeer."

Tekst Lian Witteveen

Trinko Keen:

"Het gaat om sociale acceptatie"

Tolerantie in de sport

Trinko Keen slaat daarmee de spijker op de kop. We kunnen namelijk allemaal een steentje bijdragen aan een veilige sportomgeving voor iedereen. De Nederlandse Sport Alliantie (NSA) maakt zich hier al jaren sterk voor en onderstreept daarmee het uitgangspunt van het kabinet. Als je praat over sociale acceptatie van homoseksuelen in de sport is het te eenzijdig om alleen te wijzen naar HLBT-sporters zelf, die actief zijn binnen en buiten clubverband. Ook bestuurders, technisch kader, begeleiders en medesporters zijn van grote invloed op - en daarmee mede verantwoordelijk

voor - het sportplezier van deze sporters. Alleen in gezamenlijkheid kan de tolerantie in de sport groter worden.

Belevingsonderzoek

Er heeft uitvoerig onderzoek plaatsgevonden onder de Nederlandse bevolking en sporters naar de sociale acceptatie van homoseksualiteit in de sport. Maar waar tot nu toe nog weinig over bekend was, is de beleving van de HLBT-sporters zelf. Ervaren zij hun sportklimaat als tolerant of niet? Hebben zij rolmodellen? Hoe kijken ze aan tegen hun begeleiders en medesporters? Het gaat daarbij niet alleen om sport in georganiseerd verband, zoals bij sportverenigingen, maar ook om sport in anders of niet georganiseerd verband. Denk aan wijk sport, fitness of joggen. Daarom heeft de NSA onlangs een beknopt inventariserend onderzoek uitgevoerd naar de beleving van het eigen sportklimaat onder homoseksuelen, lesbische en biseksuele sporters (HLB-sporters).

Onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep bestaat uit 186 personen, waarvan 130 mannen (70%) en 56 vrouwen (30%). De gemiddelde leeftijd van de onderzoeksgroep is circa 32 jaar, waarbij de minimumleeftijd 14 jaar is en de maximumleeftijd 72 jaar. Met betrekking tot seksuele oriëntatie

geeft 82% van de respondenten aan homoseksueel of lesbisch georiënteerd te zijn, geeft 17% aan biseksueel georiënteerd te zijn en delen twee personen (1%) zichzelf in bij de categorie 'anders georiënteerd'.

51% van de respondenten beoefent geen teamsport en 49% doet dat wel. Daarvan heeft het grootste percentage het afgelopen jaar een balsport beoefend. Vooral korfbal (16%), voetbal (13%), tennis (13%) en hockey (9%) worden veel genoemd. Daarnaast zijn fitness en de loopsporten erg populair binnen deze onderzoeksgroep.

Sportcontext

Van de 183 sportende respondenten geeft een grote groep aan gesport te hebben binnen verenigingsverband, te weten 74%. Sporten binnen een sport school of fitnesscentrum en individueel sporten zijn ook zeer populair, respectievelijk 41% en 32%. Gezien de respondenten meerdere antwoorden konden geven, stijgt het totaal boven de 100%.

Beleving sportklimaat

Over het algemeen zijn de homoseksuele, lesbische en biseksuele sporters redelijk positief over het sportklimaat waarbinnen zij sporten en bewegen. Ze geven aan dat ze zichzelf over het algemeen niet extra hoeven te bewijzen ten opzichte van hun medesporters of teamgenoten. Tweederde van de respondenten ervaart geen negatieve signalen van derden, of laat zich daar niet door beïnvloeden. Toch is een kwart van de onderzoeksgroep wel angstig voor reacties van derden, zoals de tegenstander of het publiek.

Ook de sportomgeving wordt positief gewaardeerd door de sporters. 91% ervaart dat zij sporten in een prettige sportomgeving en 70% geeft aan open en eerlijk te zijn over de seksuele voorkeur binnen de eigen sportomgeving. 14% van de sporters geeft echter aan dit niet zo te ervaren. Dat is een relatief groot aantal.

De cultuur die binnen de teams of onder medesporters heerst, geeft geen problemen voor de meeste HLB-sporters.

Meer dan driekwart geeft aan dat er geen homofobe sfeer is en dat men zich niet hoeft aan te passen om erbij te horen. Maar 21% van de respondenten geeft wel aan dat men niet open durft te zijn in de discussie over seksuele oriëntatie.

De aanwezigheid van rolmodellen zou dit kunnen verbeteren. 44% van de HLB-sporters ervaart geen rolmodellen in zijn of haar sport, die zich inzetten om homoseksualiteit bespreekbaar te maken. De respondenten die wel rolmodellen ervaren in de sport, worden daar erg door gesteund. Dit geeft het belang hiervan aan voor deze doelgroep.

Ook de betrokkenheid van het (begeleidende) kader bij de HLB-sporters laat wel eens te wensen over. Relatief vaak is de ervaring van het kader met seksuele diversiteit beperkt, wordt geen steun ervaren voor homoseksuele, lesbische en biseksuele sporters en ervaart men de omgang van het kader met homofobe signalen niet als adequaat. Het kunnen terugvallen op het begeleidende kader bij problemen is dus niet vanzelfsprekend!

Rolmodellen gezocht

In het algemeen kan geconcludeerd worden dat de homoseksuele, lesbische en biseksuele sporters redelijk positief oordelen over hun sportklimaat. Op onderdelen is echter nog wel een wereld te winnen. Zo is er een substantiële groep HLB-sporters die angst ervaart voor afwijzende reacties en niet open en eerlijk

durft te zijn over zijn of haar seksuele oriëntatie. Ook valt op dat het sportkader vaak weinig ervaring heeft met seksuele diversiteit en hier niet altijd adequaat mee omgaat. Tot slot valt het meest op dat HLB-sporters rolmodellen in de sport missen, die homoseksualiteit bespreekbaar maken. Als die er wel zijn, voelen de sporters zich gesteund. Dat pleit voor meer sporters die als rolmodellen willen fungeren, alsmede voor de zichtbaarheid van die rolmodellen.

Deskundigheidsbevordering

De NSA participeert in de Alliantie Gelijkspelen, die actief inzet op het bevorderen van de sociale acceptatie van homoseksuelen in de sport. De NSA richt zich met name op de deskundigheidsbevordering van het potentiële kader van buurt- en wijksportorganisaties en op het verzorgen van trainingen en cursussen op de sportopleidingsinstituten. Sportverenigingen, sportorganisaties en sportopleidingen die behoefte hebben aan meer deskundigheid op dit terrein, kunnen contact opnemen met de NSA. Het telefoonnummer is 088-2468100 en het emailadres is info@sportalliantie.nl. Meer informatie vindt u ook op www.sportalliantie.nl.

Metten is weten:

- Homoseksuele mannen sporten minder dan heteroseksuele mannen, respectievelijk 61% versus 70%;
- Lesbische vrouwen sporten minder dan heteroseksuele vrouwen, respectievelijk 62% versus 64%;
- Homoseksuele mannen sporten minder in verenigingsverband;
- Homoseksuele en biseksuele mannen sporten meer in fitnesscentra dan heteroseksuele mannen, respectievelijk 28% versus 17%.

Motieven om te gaan sporten:

- Het belangrijkste motief voor iedereen is lichaamsbeweging en gezondheid;
- Het tweede motief bij heteroseksuele mannen is sportplezier, het derde is kracht, lenigheid en conditie;
- Bij homoseksuele mannen zijn deze laatste twee omgedraaid;
- Voor alle vrouwen, zowel lesbische, biseksuele als heteroseksuele vrouwen, zijn de motieven in dezelfde volgorde gerangschikt als bij de heteroseksuele mannen.

Bron: *Homotolerantie in de sport*, Agnes Elling, Remko van den Dool, W.J.H Mulier Instituut, juli 2009, Den Bosch.